

9 Μαρτίου 2023

Ο θυμός και η λύπη είναι μέθη!

/ Σοφίας Πατερικής Απαύγασμα

Άγιος Βασίλειος ο Μέγας

Άγιος Βασίλειος ο Μέγας, τοιχογραφία, μέσα
14ου αι., Μονή Βισόκι Ντέτσανι.

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Μέγας Βασίλειος

Λόγος Α' για τη Νηστεία

Συνέχεια από εδώ: <http://www.pemptousia.gr/?p=337362>

Η αληθινή νηστεία είναι αποξένωση από τα κακά.

10. Μη λοιπόν περιορίζεις το καλό της νηστείας στην αποχή μόνον από τα φαγητά. Διότι η αληθινή νηστεία είναι αποξένωση από τα κακά. «Να λύσεις τα δεσμά της αδικίας» (Ησ. 63, 6)· συγχώρησε τον πλησίον για την λύπη, συγχώρηέ τον για τα χρέη. «Να μη νηστεύετε χάριν διαμάχης και φιλονικίας» (Ησ. 63, 4). Δεν τρώγεις κρέατα, αλλά τρώγεις τον αδελφό σου. Δεν πίνεις οίνο, αλλά δεν είσαι εγκρατής στις ύβρεις. Περιμένεις το βράδυ για να λάβεις τροφή, αλλά ξοδεύεις την ημέρα στα δικαστήρια. «Αλλοίμονο σ' αυτούς που δεν μεθούν με κρασί» (Ησ. 28, 1).

Τι είναι ο θυμός, η λύπη και ο φόβος.

Ο θυμός είναι η μέθη της ψυχής, διότι την κάνει παράφρονα όπως ο οίνος. Η λύπη είναι μέθη και αυτή, διότι καταπνίγει την διάνοια. Ο φόβος είναι άλλη μέθη, όταν συμβαίνει εκεί που δεν πρέπει. «Διότι, από τον φόβο, λέγει, του εχθρού να απαλλάξεις την ψυχή μου» (Ψαλμ. 63, 2). Και γενικά, καθένα από τα πάθη που παραλογίζει το νου δικαίως θα ονομαζόταν μέθη. Σκέψου, παρακαλώ, τον οργιζόμενο πώς μεθά από το πάθος. Δεν είναι ο ίδιος κύριος του εαυτού του· αγνοεί τον εαυτό του, αγνοεί τους παρόντες, σαν να μάχεται μέσα στη νύχτα τα πιάνει όλα, σκοντάφτει σ' όλα, δεν ξέρει τι λέγει, είναι δυσκολοσυγκράτητος, υβρίζει, κτυπά, απειλεί, ορκίζεται, κραυγάζει, ξεσχίζεται.

Απόφυγε αυτή την μέθη, μήτε να καταδεχθείς την μέθη από τον οίνο. Να μην περιφρονήσεις την υδροποσία από την οινοποσία. Να μην σε οδηγήσει η μέθη στη νηστεία. Δεν υπάρχει είσοδος στη νηστεία από την μέθη· ούτε βέβαια από την πλεονεξία στην δικαιοσύνη, ούτε από την ακολασία στη σωφροσύνη, ούτε, για να πω γενικά, από την κακία στην αρετή. Άλλη είναι η θύρα για τη νηστεία.

Η μέθη εισάγει στην ακολασία και η εγκράτεια στη νηστεία.

Η μέθη εισάγει στην ακολασία, και η εγκράτεια στη νηστεία. Ο αθλητής προγυμνάζεται, ο νηστευτής προεγκρατεύεται. Μη θέτεις την μέθη προ των πέντε ημερών, σαν να εκδικείσαι τις ημέρες, ούτε σαν να εξαπατάς με σοφίσματα του νομοθέτη. Καθ' όσον μάλιστα ανώφελα κοπιάζεις, το μεν σώμα να διαλύεις, ούτε δε να παρηγορείσαι για την στέρηση.

Η αποθήκη είναι αναξιόπιστη, αντλείς σε τρυπημένο πιθάρι. Διότι ο μεν οίνος διαρρέει, τρέχοντας τον ίδιο δρόμο, η δε αμαρτία παραμένει. Ο δούλος δραπετεύει όταν τον κτυπά ο κύριος, συ όμως παραμένεις στον οίνο, που καθημερινά σου κτυπά το κεφάλι; Μέτρο άριστό της χρήσεως του οίνου, η ανάγκη του σώματος (Α' Τιμ. 5, 23). Εάν δε φύγεις έξω από τα όρια, αύριο θα είσαι με βαρύ κεφάλι, θα χάσκεις, θα ζαλίζεσαι, θα μυρίζεις κρασίλα· όλα θα σου φαίνονται ότι γυρίζουν, όλα ότι κλονίζονται. Η μέθη βέβαια ύπνο μεν φέρει, αδελφό του θανάτου, εγρήγορση δε που μοιάζει με όνειρα.

11. Άραγε γνωρίζεις ποιος είναι αυτός που πρόκειται να υποδεχθείς; Αυτός που μας υποσχέθηκε, ότι «εγώ και ο πατέρας θα έλθουμε, σ' αυτόν και θα

κατοικήσουμε μαζί» (Ιω. 14, 23). Γιατί λοιπόν δείχνεις προτίμηση στη μέθη και κλείνεις την είσοδο στον Δεσπότη; Γιατί προτρέπεις τον εχθρό να προκαταλάβει τα οχυρώματά σου; Η μέθη δεν υποδέχεται τον Κύριο· η μέθη απομακρύνει το άγιο Πνεύμα. Διότι ο μεν καπνός αποδιώχνει τις μέλισσες, η κραιπάλη αποδιώχνει τα πνευματικά χαρίσματα.

Μέγας Βασίλειος, «Δύο λόγοι για τη νηστεία» (απόσπασμα), απόδοση στην καθομιλουμένη Δημήτριος Αθανασόπουλος, θεολόγος, εκδόσεις Νεκτάριος Παναγόπουλος.

PERMANENTLY_REMOVED